

Nota verbonden partijen 2026 – 2030

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Inleiding	3
Hoofdstuk 1 Wettelijk kader	4
1.1 Gemeentewet	4
1.2 Wet gemeenschappelijke regelingen	4
1.2.1 Zienswijze ontwerpregeling	5
1.3 Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).....	5
1.3.1 Diversiteit in verbonden partijen	5
1.4 Wet versterking decentrale rekenkamers	6
Hoofdstuk 2 Afwegingskader	7
2.1 Toetreding	8
2.2 Uittreden en/of liquidatie.....	10
Hoofdstuk 3 Vertegenwoordiging.....	11
3.1 Algemeen bestuur (AB).....	11
3.2 Dagelijks bestuur (DB)	11
3.3 Verhouding algemeen en dagelijks bestuur	11
3.4 Vertegenwoordiging in privaatrechtelijke verbonden partijen	12
3.4.1. Risico's.....	12
3.4.2 Stichtingen en uitvoeringstaken.....	14
3.5 Coördinerend portefeuillehouder	14
Hoofdstuk 4 Governance en risicomanagement.....	15
4.1 Governance in de praktijk.....	15
4.1.1 Betrokkenheid gemeenteraad	16
4.2 Planning- en controlcyclus	16
4.2.1 Begroting en jaarrekening	16
4.2.2 Rechtmatigheidsverantwoording verbonden partij	17
4.2.3 Paragraaf verbonden partijen	17
4.2.4 Rekenkamers en accountantscontrole	17
4.3 Informatie- en verantwoordingsplicht.....	18
4.3.1 Publieke verbonden partijen: gemeenschappelijke regelingen	18
4.3.2 Private verbonden partijen	18
4.4 Klachtbehandeling	19
4.5 Aanvullende instrumenten	19
4.5.1 Regionale onderzoekscommissie	19
4.5.2 Regionale raadsadviescommissie	19
4.5.3 Zienswijzen	19
4.5.4 Evaluatie	19
4.6 Lokale instrumenten	20
4.6.1 Factsheets	20
4.6.2 Risicomanagement door financiële en bestuurlijke analyse	21
Bijlage 1 Overzicht verbonden partijen gemeente De Fryske Marren	23
Bijlage 2 Uitvoeringsdocument	24
Bijlage 3 Beslisboom impact rechtmatigheid verbonden partijen	25

Inleiding

Aanleiding

De nota verbonden partijen 2026-2030 is een actualisatie van de nota 2022-2025. We actualiseren deze nota in het jaar dat een nieuwe gemeenteraad wordt geïnstalleerd. Deze nota bevat geen eensluidend antwoord op de vraag of in de toekomst deelgenomen moet worden aan een samenwerking: dit is maatwerk. Centraal daarbij staat telkens het antwoord op de vraag: is dit de geëigende vorm om de doelstelling van de gemeente te realiseren?

Beleidskader

Verbonden partijen zijn alle vennootschappen, stichtingen, verenigingen, coöperaties en gemeenschappelijke regelingen waarin de gemeente De Fryske Marren een bestuurlijk én een financieel belang heeft om (beleids)doelen van de gemeente te realiseren.

Als de gemeente de uitvoering van een publieke taak op afstand zet, is (volledige) directe invloed en sturing door de gemeente niet meer van toepassing. Aan de andere kant zijn verbonden partijen samenwerkingsverbanden die institutioneel en beleidsmatig geworteld zijn in de (deelnemende) gemeenten en daaraan hun taakopdracht en hun democratische legitimatie ontlelen. Dit maakt het omgaan met verbonden partijen complex. Het is een andere manier van besturen. Daarom hebben we in de nota een hoofdstuk governance opgenomen waarin we de beschikbare mogelijkheden en (extra) instrumenten beschrijven.

We houden in de nota rekening met de verschillen in verbonden partijen die gevolgen hebben voor de mate van beïnvloeding vanuit de gemeente. Denk hierbij aan stemverhoudingen en verschillende type partners. Ook kan het financiële of maatschappelijke belang van een gemeente vragen om sterkere betrokkenheid bij de uitvoering en realisatie van de doelstellingen van een verbonden partij. Dit vraagt om maatwerk bij de inrichting van de governance van elke afzonderlijke verbonden partij.

Leeswijzer

Deze nota geeft in de eerste plaats inzicht in het wettelijk kader. Vervolgens geeft het (VNG) afwegingskader een handvat voor het toe- en uittreden bij verbonden partijen. Daarna gaat de nota in op de vertegenwoordiging in verbonden partijen. Vervolgens besteedt de nota aandacht aan de spelregels voor governance en het uitvoeren van risicomanagement met de bestaande (wettelijke) instrumenten van informatievoorziening en aanvullende mogelijkheden om bij te dragen aan de kaderstellende, toezichthoudende en controlerende rol van de raad.

Hoofdstuk 1 Wettelijk kader

Bij verbonden partijen geldt een wettelijk kader. Dit kader bestaat uit de Gemeentewet, de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Wet versterking decentrale rekenkamers. Hieronder geven we een korte omschrijving van een aantal artikelen.

1.1 Gemeentewet

In de gemeentewet (artikel 160) staat dat het college slechts besluit tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, indien dat “in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang”. Het college neemt dit besluit niet eerder dan nadat de raad een ontwerpbesluit is toegezonden en in de gelegenheid is gesteld haar wensen en bedenkingen ter kennisname van het college te brengen.

De Gemeentewet spreekt dus de voorkeur uit voor publiekrechtelijke rechtsvormen boven privaatrechtelijke rechtsvormen. Daarvoor is gekozen omdat in de Gemeentewet (en de Wgr) bepaalde waarborgen zijn opgenomen bij publieke samenwerking voor het gebruik van bevoegdheden, besluitvormingsstructuren, beïnvloedingsmogelijkheden, toezicht, democratische controle en openbaarheid, die niet gelden bij privaatrechtelijke rechtsvormen.

In het volgende hoofdstuk staat het afwegingskader. Het stappenplan en de afwegingsvragen dienen daarbij als handvat om tot een gemotiveerde keuze te kunnen komen.

1.2 Wet gemeenschappelijke regelingen

Een belangrijk wettelijk kader voor samenwerking tussen gemeenten is de Wgr: de Wgr richt zich op de samenwerking tussen decentrale overheden (gemeenten, provincies en waterschappen) onderling. Gemeenten (en ook provincies en waterschappen of combinaties hiervan) kunnen met elkaar samenwerken in de vorm van een gemeenschappelijke regeling (GR). Het Gemeenschappelijk openbaar lichaam is de zwaarste samenwerkingsvorm die in de Wgr is opgenomen. In deze vorm richten bestuursorganen van verschillende gemeenten een nieuw openbaar lichaam op met rechtspersoonlijkheid. Het openbaar lichaam oefent de overgedragen bevoegdheden op eigen naam en verantwoordelijkheid uit.

Het gaat hierbij om de uitvoering van bevoegdheden door bestuursorganen (burgemeester, college, raad). Dus niet de rechtspersoon gemeente, maar de bestuursorganen zijn deelnemer aan de regeling en ondertekenen de regeling, voor zover het hun bevoegdheid betreft.

Er zijn vier typen regelingen:

- Raadsregeling: regeling tussen raden. Een raadsregeling gaat uitsluitend over raadsbevoegdheden en uitsluitend gemeenteraden zijn deelnemer in de regeling. Raadsleden zijn in dat geval lid van het algemeen bestuur (artikel 13 lid 1 Wgr).
- Collegeregeling: regeling tussen colleges. In deze samenwerking worden alleen collegebevoegdheden overgedragen en participeren uitsluitend colleges.
- Burgemeestersregeling: regeling tussen burgemeesters. Hierbij gaat het uitsluitend om burgemeestersbevoegdheden.
- Gemengde regeling: een mix van bovenstaande regelingen. Bij dit type samenwerking zijn bevoegdheden van meerdere bestuursorganen betrokken. De burgemeester kan als bestuursorgaan hieraan deelnemen.

Voor het treffen van elk type regeling is toestemming van de raad vereist. Dit betreft ook het wijzigen van, toetreden tot en uittreden uit een gemeenschappelijke regeling (artikel 1 Wgr). De raad kan toestemming slechts onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang. Het stellen van voorwaarden is niet mogelijk.

De meeste gemeenschappelijke regelingen waarin De Fryske Marren participeert zijn een openbaar lichaam: uitzondering is de centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Friese gemeenten (SDF).

De afzonderlijke verbonden partijen kunnen daarnaast via nadere uitwerking in statuten en individuele regelingen nadere afspraken maken op basis van de wettelijke mogelijkheden (van de Wgr) over bevoegdheden en vertegenwoordiging.

1.2.1 Zienswijze ontwerpregeling

Naast de vereiste toestemming van de raad, maakt de Wgr het mogelijk voor de raad om een zienswijze over het ontwerp van de regeling in te dienen. De Wgr schrijft voor dat het college van burgemeester en wethouders het ontwerp van de regeling eerst toestuurt aan de gemeenteraad. De verplichting geldt niet voor een raadsregeling (artikel 1 lid 2). Binnen acht weken kan de gemeenteraad een zienswijze over het ontwerp van de regeling naar voren brengen. Op voorstel van de raad bereidt het college van B&W een concept-zienswijze voor, of er wordt besloten om geen zienswijze vast te stellen.

1.3 Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

De begrippen verbonden partij, financieel – en bestuurlijk belang zijn vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (Art 1 lid 1). In deze nota hanteren we de definities uit het BBV.

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin (de provincie onderscheidenlijk) de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.

Een financieel belang betreft “een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt”.

Een bestuurlijk belang betreft “zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht”.

Er is dus geen sprake van een verbonden partij bij andere samenwerkingsafspraken, zoals convenanten en subsidieverlening. De gemeente heeft namelijk geen bestuurlijk belang in de gesubsidieerde instelling in de vorm van zeggenschap via een bestuurlijke vertegenwoordiging en/of stemrecht.

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) brengen we de financiële belangen van de gemeente in een verbonden partij in kaart en verantwoorden we hierover. Vanuit het BBV is het verplicht voor de gemeente om een paragraaf in de eigen begroting en jaarstukken op te nemen over verbonden partijen. Deze paragraaf geeft inzicht in de situatie waarin verbonden partijen verkeren en of de verbonden partij het gemeentelijk belang behartigt.

1.3.1 Diversiteit in verbonden partijen

Onze verbonden partijen zijn dus alle vennootschappen, stichtingen, verenigingen, coöperaties en gemeenschappelijke regelingen waarin de gemeente De Fryske Marren een bestuurlijk *en* een financieel belang heeft. De diversiteit aan maatschappelijke doelstellingen en daarmee de intensiteit van sturen, beheersen, verantwoorden en toezichthouden verschilt echter sterk. Een vennootschap heeft bijvoorbeeld een andere wijze van besturen, de zogenaamde “governance”, dan een gemeenschappelijke regeling tussen gemeenten. Ook binnen de soort verbonden partij bestaan er verschillen. De statutaire verhouding met iedere vennootschap is per definitie uniek.

De meeste verbonden partijen van de gemeente De Fryske Marren zijn gemeenschappelijke regelingen: deze verschillen sterk in taken, uitgangspunten en vormgeving. Zo bestaat er de verplichte samenwerking ten aanzien van de veiligheid en openbare gezondheid (Vrf) en de Omgevingsdienst (FUMO). Daarnaast vindt er gebiedsontwikkeling plaats (Ontwikkelmaatschappij Bedrijvenparken A7 Heerenveen-Joure (IBF)) en regionale ontwikkeling (Recreatieschap Marrekrite).

Ook kan een gemeenschappelijke regeling generieke taken (zoals omgevingsrecht bij de FUMO) voor alle deelnemers uitvoeren en tegelijkertijd specifieke taken voor één deelnemer uitvoeren. Deze zogenaamde plustaken kunnen dan bijvoorbeeld in een aparte dienstverleningsovereenkomst worden afgesproken. De Fryske Marren neemt momenteel niet deel aan een publiek-private samenwerking (PPS). Deze vorm van samenwerking wordt daarom verder in deze notitie buiten beschouwing gelaten.

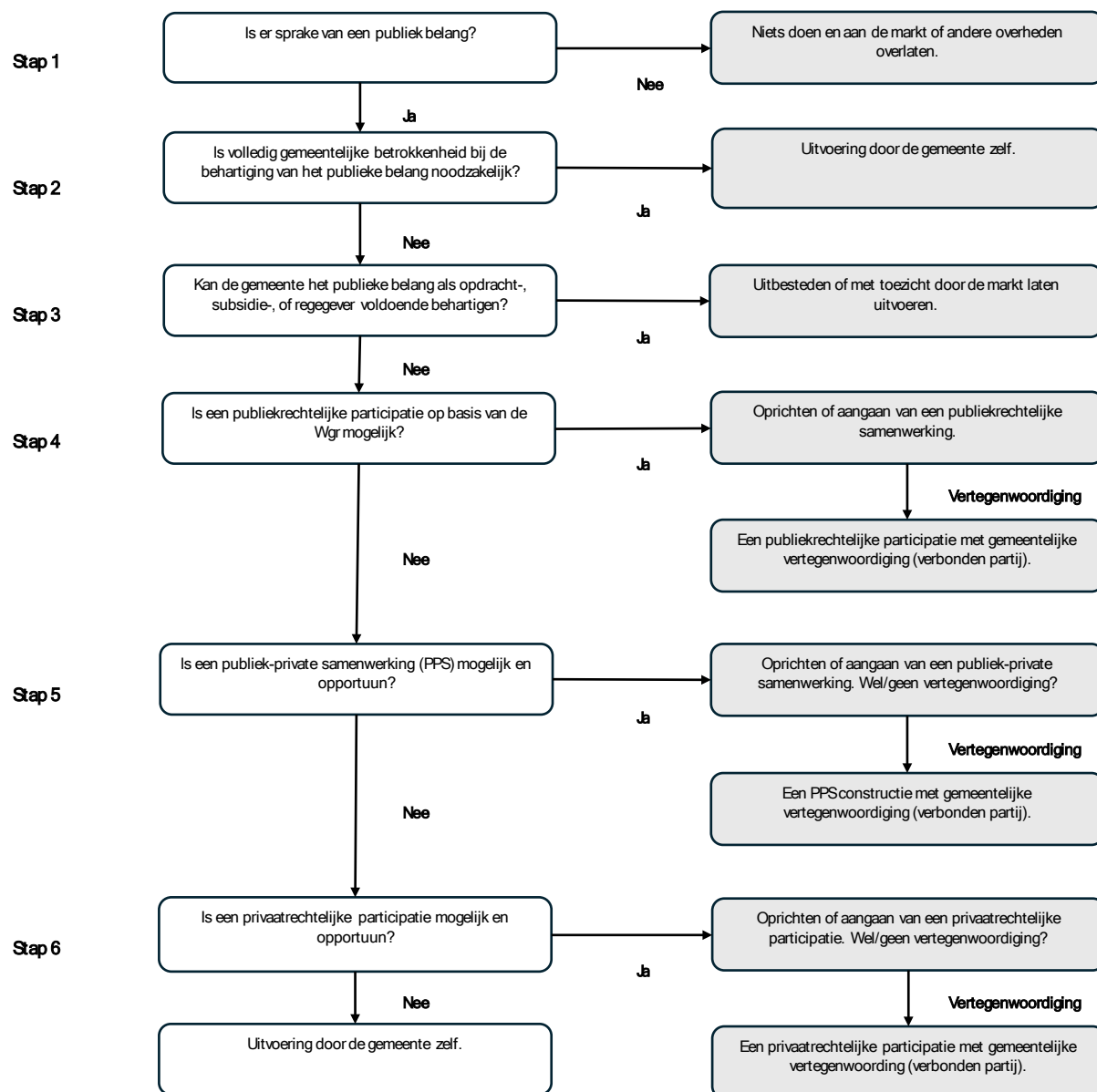
Een overzicht van de verschillende verbonden partijen van onze gemeente is te vinden in de factsheet verbonden partijen (zie paragraaf 4.6.1).

1.4 Wet versterking decentrale rekenkamers

In de Wet versterking decentrale rekenkamers is een wijziging opgenomen die betrekking heeft op de rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de jaarrekening. Het bestuur van de verbonden partij legt nu in de jaarrekening zelf verantwoording af over de rechtmatigheid. Dit werd voorheen door de externe accountant gedaan. De rechtmatigheidsverantwoording geldt vanaf boekjaar 2023. Via de rechtmatigheidsverantwoording heeft de gemeente inzicht of de verbonden partij in lijn handelt met (financiële) wet- en regelgeving. Dit geeft de gemeente meer inzichtelijkheid in de financiële bedrijfsvoering en het risicoprofiel van de verbonden partij.

Hoofdstuk 2 Afwegingskader

De gemeente De Fryske Marren hanteert onderstaand afwegingskader bij de toetreding tot een (nieuwe) verbonden partij. De onderstaande stappen dienen als handvat, waarbij iedere afzonderlijke situatie vraagt om een specifieke afweging en een bestuurlijke keuze. Daarnaast kan dit afwegingskader als handvat worden gezien voor (tussentijdse) evaluaties van verbonden partijen.

2.1 Toetreding

Stap 1: Is er sprake van een publiek belang?

Een gemeente participeert alleen in een verbonden partij indien zij daarmee een publiek belang dient. Volgens de Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid¹ is er *“eerst sprake van een publiek belang indien de overheid zich de behartiging van een maatschappelijk belang aantrekt op grond van de overtuiging dat dit belang anders niet goed tot zijn recht komt”*. Het gaat bij publieke belangen om belangen die ons gemeentebestuur wil behartigen en met zijn gemeentelijke bevoegdheden kan behartigen. Wanneer het gemeentebestuur van oordeel is dat er geen sprake is van een publiek belang of dat er wel sprake is van een publiek belang, maar dat de gemeente dit niet kan behartigen, zal de gemeente niet participeren en het aan de markt of andere overheden overlaten. Als de gemeente wel een vereiste rol voor zichzelf ziet, volgt stap 2.

Afweging: Deze afweging is vooral politiek/bestuurlijk van aard. Bijvoorbeeld wat zijn de effecten voor de burger, wat is het niveau van dienstverlening et cetera.

Stap 2: Is volledige gemeentelijke betrokkenheid noodzakelijk?

Volledige gemeentelijke betrokkenheid kan bijvoorbeeld voortkomen uit:

- een wettelijke verplichting waarin staat dat de gemeente de taak intern moet uitvoeren (bijvoorbeeld het sluiten van huwelijken door de burgerlijke stand).
- een strategisch belang, waaronder inbegrepen vertrouwelijke taken, zodat de gemeente het niet extern uitbesteedt.
- dusdanige hoge risico's en onzekerheden, dat het uitbesteden van zo'n taak niet mogelijk is of alleen tegen hele hoge kosten.

Bij volledige gemeentelijke betrokkenheid moet het bestuur de activiteit binnen de gemeente onderbrengen en intern laten uitvoeren. Er zijn situaties denkbaar waarin de gemeente de taak wellicht zelfstandig zou willen uitvoeren, maar waar dat niet mogelijk is. Bijvoorbeeld doordat de gebiedsontwikkeling plaats vindt buiten de eigen gemeentegrens of doordat er sprake is van een grond-positie van een derde. Is er geen reden of mogelijkheid voor 100% betrokkenheid, dan volgt stap 3.

Afweging: Is het een wettelijke verplichting, zijn de kosten evenredig en welk belang heeft het zelf behouden van (strategische) kennis.

Stap 3: Kan de gemeente het publieke belang als opdracht-, subsidie- of regelgever voldoende behartigen?

Uitgangspunt is dat de gemeente de publieke taak bij voorkeur zelf in haar rol van publiekrechtelijke rechtspersoon behartigt, maar niet per sé intern hoeft uit te voeren. Daarbij bestaan drie opties:

- uitvoering door derden met subsidies op basis van gemeentelijke subsidievoorwaarden (bijvoorbeeld sport, kunst, cultuur);
- de gemeente geeft als regelgever voorschriften uit en handhaaft deze voorschriften door middel van toezicht;
- de gemeente gaat een contractrelatie aan en verleent opdracht volgens burgerlijk recht voor het leveren van werken en diensten, zo nodig via een aanbesteding (bijvoorbeeld bij infraprojecten).

Van belang is dat de gemeente voldoende invloed heeft om de door haar gewenste publieke taak tegen de door haar gewenste condities uitgevoerd te krijgen en ook over voldoende controlemogelijkheden beschikt. Mocht deze invloed op de behartiging van het publieke belang geheel of gedeeltelijk ontbreken, dan volgt stap 4.

Afweging: Is uitvoering mogelijk via subsidieverstrekking, hoe verhoudt de uitvoering zich tot de gemeentelijke regelgeving (verordeningen en vergunningen), is opdrachtverstrekking mogelijk en met welke invloed en onder welke condities.

¹ Uit: Het borgen van publiek belang, WRR (2000)

Stap 4: Is een publiekrechtelijke participatie op basis van de Wgr mogelijk?

Het uitgangspunt is dat een gemeente het publiek belang bij voorkeur binnen het publiekrecht behartigt. De Wgr biedt een aantal waarborgen met betrekking tot verantwoording en politieke controle, die bij privaatrechtelijke varianten niet vanzelfsprekend zijn. Als een publiekrechtelijke participatie mogelijk is dan weegt het bestuur af in hoeverre de gemeente van mening is dat zij (gedeeltelijk) bestuurlijke verantwoordelijkheid moet nemen. Indien dit laatste het geval is stelt de gemeente een gemeentelijk vertegenwoordiger aan en zien we de publiekrechtelijke participatie als een verbonden partij. Er is dan immers sprake van een bestuurlijk en een financieel belang. Als een publiekrechtelijke participatie niet mogelijk is volgt stap 5.

Afweging: zijn er voldoende voordelen om deel te nemen aan een (nieuwe) verbonden partij.

- Is er sprake van efficiencywinst (qua capaciteit en/of financieel) dan is dat één van de gebruikte overwegingen om samenwerking met een verbonden partij te zoeken.
- Is er bij samenwerken betere risicospreiding mogelijk door het delen van de (financiële) risico's?
- Levert samenwerking meer bestuurlijke kracht en effectiviteit dan het verstrekken van een subsidie of een opdracht?
- Is sprake van gebruik van specialistische kennis die de gemeente niet zelf in huis heeft?

Andere overwegingen: inventariseren (financiële) consequenties en risico's, bestuurlijke en ambtelijke betrokkenheid, benoemen gemeentelijke taken en doelstellingen. Welke vorm is mogelijk? Als het enkel uitvoeringstaken betreffen, kan er gekozen worden voor een bedrijfsvoeringsorganisatie. Welke afspraken zijn er over sturing, monitoring en informatie, vertegenwoordiging en verantwoording, evaluatiemomenten en uittredingsafspraken.

Daarbij is het van essentieel belang dat:

- we een gemeenschappelijk doel hebben met onze partners;
- we vertrouwen hebben in onze samenwerkingspartners;
- we sturingsmogelijkheden hebben;
- we accepteren dat we autonomie in de dagelijkse uitvoering verliezen.

Stap 5: Is een publiek-private samenwerking (PPS) mogelijk en opportuun?

Een PPS constructie is een samenwerkingsverband waarbij overheid en bedrijfsleven, met behoud van eigen identiteit en verantwoordelijkheid, gezamenlijk een project realiseren op basis van een heldere taak- en risicoverdeling. Er ontstaat door de samenwerking voordeel voor beide partijen. In dat geval zijn onderstaande basisvoorwaarden wel van belang:

- de gemeente moet een duidelijk en helder doel hebben waarom zij de samenwerking met private partijen aangaat;
- op basis van een inschatting vooraf moet er een indicatie zijn dat de samenwerking met private partijen een toegevoegde waarde heeft ten opzichte van alternatieve uitvoeringswijzen;
- de samenwerking draagt bij aan het beter beheersen van de risico's van het project en/of aan een betere verdeling van de risico's.

** de samenwerking mag niet op juridische bezwaren stuiten, waaronder de regels betreffende staatssteun en (Europees) aanbestedingsrecht.*

Als er sprake is van een project waarbij een PPS constructie mogelijk is en aantoonbare meerwaarde heeft, dan weegt het bestuur nog af in hoeverre de gemeente van mening is dat zij (gedeeltelijk) bestuurlijke verantwoordelijkheid moet nemen. Indien dit laatste het geval is, stelt de gemeente een gemeentelijke vertegenwoordiging aan en zien we de PPS constructie als een verbonden partij. Er is dan sprake van een bestuurlijk en een financieel belang. Als er geen sprake is van een project en/of van aantoonbare meerwaarde van een PPS constructie dan volgt stap 6.

Afweging: inventariseren (financiële) consequenties en risico's, motivatie van vertegenwoordiging, de juridische inbedding, de financiële relatie, control op het realiseren van de doelstellingen en de besturingsrelaties. Afspraken over informatievoorziening en aanleveren van de begroting en jaarrekening.

Stap 6: Is een privaatrechtelijke participatie mogelijk en opportuun?

Zoals al eerder aangegeven verdient het de voorkeur dat publiek belang wordt behartigd via de publiekrechtelijke weg. Als daar zwaarwegende redenen toe zijn, kan de gemeente het publiek belang ook behartigen via een privaatrechtelijke participatie. Die argumenten kunnen te maken hebben met bijvoorbeeld de gewenste slagvaardigheid of de wens om een specifieke private partij erbij te betrekken. Vervolgens beoordeelt het bestuur welke privaatrechtelijke rechtsvorm of combinatie van rechtsvormen de voorkeur geniet.

Als een privaatrechtelijke participatie mogelijk en opportuun is, dan wegen we nog af in hoeverre de gemeente van mening is dat zij (gedeeltelijk) bestuurlijke verantwoordelijkheid moet nemen. Indien dit laatste het geval is, stelt de gemeente een gemeentelijke vertegenwoordiging aan en zien we de privaatrechtelijke participatie als verbonden partij. Als een privaatrechtelijke participatie niet mogelijk of wenselijk is dan besluit de gemeente om de activiteit binnen de gemeente onder te brengen en intern uit te voeren.

Afweging: inventariseren (financiële) consequenties en risico's, motivatie van vertegenwoordiging, de juridische inbedding, de financiële relatie, control op het realiseren van de doelstellingen en de besturingsrelaties. Afspraken over informatievoorziening en aanleveren van de begroting en jaarrekening.

Bij stap 5 en 6 is het van belang om veel tijd te besteden aan de uitgangspunten en afspraken, omdat de afspraken na het tekenen van een contract moeilijk nog gewijzigd kunnen worden.

2.2 Uittreden en/of liquidatie

Deelnemen aan verbonden partijen is een dynamisch proces. Er zijn potentiële veranderingen die kunnen leiden tot een heroverweging van de aangegane financiële en bestuurlijke relaties. De belangrijkste veranderingen en ontwikkelingen die hiertoe aanleiding geven zijn:

- Het (voornemen tot) beëindiging van een bestaande relatie met of deelname in een verbonden partij.
- Een wijziging van de doelstelling(en) van een verbonden partij.
- Een (komende) wijziging van het voortbestaan en eigenstandigheid van een verbonden partij als gevolg van fusie of integratie.
- Een afwijking van de voorgenomen of gerealiseerde activiteiten of prestaties, nieuwe risico's en ontwikkelingen in relatie tot het weerstandsvermogen.
- Een wijziging van de doelstelling(en) van de gemeente, waardoor de verbonden partij niet langer bijdraagt aan de het realiseren van de doelstelling(en).
- Het realiseren van de vooraf geformuleerde gemeentelijke beleidsdoelstelling en/of afronding van een project.
- Veranderende wetgeving

Elke overeenkomst, dus ook die tot het instellen van een verbonden partij, behoort heldere voorwaarden te bevatten over het beëindigen daarvan: bijvoorbeeld door een omschrijving van de voorwaarden waaronder uittreding kan plaatsvinden of door procesmatige bepalingen over de te nemen stappen en geschilbeslechting. Het beleid van De Fryske Marren is dat bij uittreding en/of liquidatie van een verbonden partij het college de (financiële) consequenties en het proces in kaart brengt en dit aan de raad voorlegt.

Hoofdstuk 3 Vertegenwoordiging

De vertegenwoordiging is afhankelijk van het type verbonden partij (zie 1.3).

3.1 Algemeen bestuur (AB)

Voor elke verbonden partij kan de gemeente een afweging maken in de keuze voor vertegenwoordiging vanuit de gemeente. In principe neemt het collegelid met de verantwoordelijk portefeuille zitting in het algemeen bestuur. Gemotiveerd kan er voor een andere bestuurder worden gekozen. Het is verstandig dat het college een vervanger aanwijst die bij absentie van de gekozen bestuurder zijn of haar taken waarneemt. Bij de vorming van een nieuw college maakt het college gezamenlijk een afweging. Bij tussentijdse wijzigingen volgt in principe de nieuwe bestuurder de afgetreden bestuurder op, tenzij er een nieuwe portefeuillevverdeling plaatsvindt.

Bij raadsregelingen kunnen in het algemeen bestuur enkel raadsleden en bij collegeregelingen enkel collegeleden plaatsnemen. Bij gemengde regelingen kunnen zowel college- als raadsleden deelnemen in het algemeen bestuur. Het beleid in De Fryske Marren is dat bij een gemengde regeling deze is voorbehouden aan minimaal één collegelid.

In de afzonderlijke gemeenschappelijke regelingen kunnen nadere afspraken over zijn gemaakt over verhouding en aantallen raadsleden in het AB. Raadsleden in het AB hebben als functie het aansturen van de GR waarbij de belangen van de gemeente niet uit het oog worden verloren. Raadsleden gaan uit van het algemeen belang van de gemeente en dus niet het individuele politieke belang.

3.2 Dagelijks bestuur (DB)

De leden van het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling vertegenwoordigen in die functie het gemeenschappelijke belang van de verbonden partij. Basis daarvoor is primair het door het algemeen bestuur vastgestelde beleid inclusief de begroting van de gemeenschappelijke regeling zelf. De bestuurders van het DB hebben een zelfstandige bevoegdheid, zij hoeven niet de goedkeuring te hebben van de organen (B&W, raad, etc.) van de deelnemer die ze vertegenwoordigen. De leden van het dagelijks bestuur zijn verantwoording verschuldigd aan het algemeen bestuur.

De gemeente De Fryske Marren kiest ervoor om in het dagelijks bestuur van verbonden partijen alleen collegeleden te laten plaatsnemen, met uitzondering van de raadsregeling. Door alleen collegeleden daarin plaats te laten nemen geven we naar onze mening een betere invulling aan de scheiding tussen bestuur/uitvoering enerzijds en controle/toezicht anderzijds. Op basis van de Wet gemeenschappelijke regeling, artikel 14 lid 3, mogen de leden van het dagelijks bestuur niet de meerderheid van het algemeen bestuur uitmaken. Een burgemeestersregeling met (minder dan) zes deelnemende gemeenten vormt hierbij een wettelijke uitzondering.

3.3 Verhouding algemeen en dagelijks bestuur

Als lid van het dagelijks bestuur heeft de vertegenwoordiger enkel een verantwoordelijkheidsrelatie met het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Als lid van het algemeen bestuur heeft de vertegenwoordiger wel een verantwoordingsrelatie met het bestuursorgaan van de gemeente dat het AB-lid heeft aangewezen. Ook heeft het AB de wettelijke bevoegdheid om één of meer leden van het DB te ontslaan. Daarnaast dient het DB actief inlichtingen te verstrekken aan het AB. DB leden worden door het AB benoemd.

De gemeente De Fryske Marren kiest ervoor om de portefeuilleshouderverdeling leidend te laten zijn bij benoemingen in het AB van een gemeenschappelijke regelingen alsmede de vervangingsregeling hierop van toepassing te verklaren bij afwezigheid van de aangewezen portefeuillehouder. De Raad wordt hiervan op de hoogte gesteld.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de afspraken voor wat betreft de vertegenwoordiging van de gemeente in verbonden partijen.

Tabel 1. Afspraken vertegenwoordiging gemeenschappelijke regelingen gemeente De Fryske Marren

Soort regeling	Algemeen bestuur	Dagelijks bestuur
Raadsregeling	Uitsluitend een raadslid	Uitsluitend een raadslid
Collegeregeling	Uitsluitend een collegelid	Uitsluitend een collegelid
Burgemeestersregeling	Uitsluitend de burgemeester	Uitsluitend de burgemeester
Gemengde regeling	- Bij 1 zetel in het algemeen bestuur: een collegelid. - Bij meerdere zetels in het algemeen bestuur: minimaal één collegelid. Nadere afspraken kunnen worden gemaakt	Uitsluitend een collegelid

3.4 Vertegenwoordiging in privaatrechtelijke verbonden partijen

Hierbij gaat het om deelname van de gemeente in private rechtspersonen zoals stichtingen, verenigingen en vennootschappen. De stichting heeft als organen een bestuur en soms (niet verplicht) een Raad van Toezicht. De vereniging heeft een Algemene Ledenvergadering (ALV) en een bestuur. Vennootschappen hebben een bestuur en een Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) en soms -alleen verplicht bij zogenaamde structuurvennootschappen- een Raad van Commissarissen. De gemeente De Fryske Marren heeft bijvoorbeeld vertegenwoordiging in de Bank Nederlandse Gemeenten en in Afvalsturing Fryslan (structuurvennootschap) als privaatrechtelijke verbonden partijen.

Een belangrijk aandachtspunt bij de keuze voor een deelneming in een vennootschap is dat de gemeente als aandeelhouder en dus als actor binnen het privaatrecht optreedt. De gemeente is daardoor voor het recht grotendeels gelijkwaardig aan privaatrechtelijke partijen. Aan vertegenwoordiging van de gemeente in een privaatrechtelijke organisatie zijn risico's verbonden die we hierna beschrijven.

De gemeente De Fryske Marren kiest ervoor om leden van het college de gemeente te laten vertegenwoordigen in de Algemene vergadering van Aandeelhouders op basis van de portefeuillehouderverdeling alsmede de vervangingsregeling hierop van toepassing te verklaren bij afwezigheid van de aangewezen portefeuillehouder. In het geval van een BV of NV structuur van een verbonden partij is de portefeuillehouder Financiën altijd de vertegenwoordiger van de gemeente. De raad wordt hiervan op de hoogte gesteld.

3.4.1. Risico's

Deelname aan privaatrechtelijke participaties brengt risico met zich mee. In de besluitvorming (college- en raadsvoorstellen) neemt de gemeente deze risico's mee in haar afweging bij de keuze van een vertegenwoordiging. Deze besluitvorming vindt plaats wanneer de gemeente deelneemt aan een nieuwe verbonden partij of wanneer de bestuurlijke vertegenwoordiging in een verbonden partij wisselt na bijvoorbeeld de gemeenteraadsverkiezingen en een nieuw college van B&W plaatsneemt.

- Ongewenste belangenverstrengeling of dubbele pettenproblematiek:

Belangenverstrengeling kan optreden wanneer een gemeentelijke vertegenwoordiger in meerdere gemeentelijke rollen met een private onderneming te maken heeft. Hierbij kan gedacht worden aan de rol van vergunningverlener, van handhaver van wet- en regelgeving, van subsidieverlener of van opdrachtgever. In één of meerdere van deze relaties kunnen de wederzijdse rollen gemakkelijk door elkaar heen lopen.

De eventueel hieruit voortvloeiende (schijn van) belangenverstrengeling kan negatieve consequenties hebben, niet alleen voor de persoon van de gemeentelijke vertegenwoordiger maar ook voor het bestuurlijk imago van de gemeente.

- Onheldere positie van de gemeentelijke vertegenwoordiger:

Een gemeentelijke vertegenwoordiger, tevens collegelid, heeft een eigen verantwoordelijkheid voor wat betreft het dienen van de vennootschap of de stichting als geheel, terwijl anderzijds artikel 169 Gemeentewet bepaalt dat de leden van het college tezamen en ieder afzonderlijk aan de raad verantwoording schuldig zijn (is) voor het door het college gevoerde bestuur.

- Rolconflict of belangentegenstelling:

Bij publiekrechtelijke of privaatrechtelijke deelnemingen kan sprake zijn van een belang dat strijdig kan zijn met het publieke belang dat de gemeente beoogt te dienen. Er kan dus sprake zijn van spanning of strijdigheid tussen een commissarisfunctie met zijn vennootschapsrechtelijke verplichtingen en de openbare bestuursfunctie met zijn publiekrechtelijke verplichtingen. Commissarissen zullen, ongeacht hun herkomst en ongeacht op wiens aanbeveling zij zijn benoemd, pas tot besluitvorming mogen overgaan, na een belangenafweging met uiteindelijk het belang van de onderneming als geheel voor ogen (artikel 140, 2e lid, Boek 2 BW). Hieruit volgt dat de gemeentelijke commissaris bij strijd tussen het gemeentelijk belang en het belang van de onderneming zijn besluit moet richten op het belang van de onderneming. In dat geval is het niet denkbeeldig dat hij in een politiek conflict terechtkomt met zowel zijn collega's in het college als met de raad.

- Professionaliteit en aansprakelijkheid:

In het verleden had de functie van gemeentelijk commissaris meer een representatief karakter met weinig inhoudelijk toezicht, tegenwoordig stellen we aan de uitoefening van toezicht op en advisering aan het ondernemingsbestuur (directie) steeds hogere eisen. De commissaris (of de bestuurder) kan naast of in plaats van de vennootschap of de stichting aansprakelijk gesteld worden voor de gemaakte schulden. Commissarissen kunnen daarbij geconfronteerd worden met verschillende vormen van aansprakelijkheid. Een dergelijke aansprakelijkstelling kan enerzijds te maken hebben met het niet naar behoren vervullen van de taak van commissaris (onbehoorlijke taakvervulling) en kan anderzijds ontstaan uit onrechtmatige daad of wanprestatie door de vennootschap of de stichting. Er kan zelfs sprake zijn van hoofdelijke aansprakelijkheid voor het geheel van de door de rechtspersoon of derden geleden schade. De taak van de commissaris is dus complex en niet zonder politiek en persoonlijk risico.

- Ambtelijk vertegenwoordiger:

Oefent een ambtenaar de functie van gemeentelijk vertegenwoordiger uit, dan kan ook sprake zijn van een rolconflict in diens relatie tot enerzijds de particuliere onderneming en anderzijds de bestuurder waaraan hij ondergeschikt is en verantwoording moet afleggen. De eventuele verzekering van de aansprakelijkheid van de gemeente en de verzekering van rechtsbijstand voor de ambtenaar dient eveneens in de besluitvorming een rol te spelen.

De AVA benoemt de leden van de raad van commissarissen. Het beleid in De Fryske Marren is dat de AVA-vertegenwoordiger van de gemeente De Fryske Marren ervoor zorgt dat een commissaris een extern persoon is die geen functie binnen het gemeentelijk overheidsapparaat van de betrokken partners uitoefent en geen lid is van college of gemeenteraad. De Fryske Marren heeft op ambtelijk niveau de afspraak dat een ambtenaar (of diens vervanger) die werk doet voor de uitvoeringsorganisatie van een gemeenschappelijke regeling, niet degene is die het college adviseert over deze GR.

3.4.2 Stichtingen en uitvoeringstaken

De gemeente staat bij het doorlopen van het afwegingskader voor de vraag of bestuurlijke of ambtelijke vertegenwoordiging in een stichtingsbestuur wenselijk is. Hier is niet één antwoord op te geven en er dient een afweging te zijn waarbij de gemeente rekening houdt met:

- Hoe kunnen we doelen en resultaten borgen van de stichting, bijvoorbeeld in de statuten of met een (beheers)overeenkomst.
- In welke mate willen we bepaalde taken op afstand plaatsen en in welke mate is (politieke) verantwoording wenselijk.
- Welke afspraken maken we over informatievoorziening.
- Wat is de toegevoegde waarde van een bestuurlijke vertegenwoordiging in stichtingsbestuur.
- Ontstaat er mogelijke belangenverstrengeling bij ambtelijke vertegenwoordiging door dubbelrol van ambtenaar als lid van stichtingsbestuur en vertegenwoordiger van de gemeente.

3.5 Coördinerend portefeuillehouder

Tijdens de uitvoering kan blijken van spanningen tussen gemeentelijke taken en verbonden partijen of verbonden partijen onderling. Dit kan zowel op bestuurlijk niveau als op ambtelijk niveau vragen om coördinatie. De coördinerend portefeuillehouder verbonden partijen is degene die vanuit zijn rol de mogelijke belangenverstrengeling signaleert en bespreekbaar maakt in het college. De gemeente De Fryske Marren kiest ervoor om de burgemeester aan te wijzen als coördinerend portefeuillehouder verbonden partijen, tenzij de raad op voordracht van het college een ander collegelid aanwijst.

Hoofdstuk 4 Governance en risicomanagement

Een gemeenschappelijke regeling karakteriseren we als verlengd lokaal bestuur. Met dit begrip brengen we tot uitdrukking dat samenwerkingsverbanden institutioneel en beleidsmatig geworteld zijn in de (deelnemende) gemeenten en daaraan hun taakopdracht en hun democratische legitimatie ontleenen. Met het beleid voor verbonden partijen wil de gemeente bereiken dat de verbonden partijen de overeengekomen opdracht realiseert binnen de daarover afgesproken beleidsinhoudelijke en financiële kaders. Hierbij is het van belang dat de gemeente goed op de hoogte is van (nieuwe) ontwikkelingen bij een verbonden partij en de informatievoorziening op orde is. De gemeente maakt hierbij gebruik van vier elementen van good governance: sturen, beheersen, verantwoorden en toezicht houden. Vanwege de diversiteit in verbonden partijen kan de uitvoering van governance verschillend zijn. Daarom introduceren we in deze nota ook het instrument van risicomanagement. In dit hoofdstuk geven we inzicht in de mogelijkheden en (extra) instrumenten.

4.1 Governance in de praktijk

Onder governance verstaan we:

Het waarborgen van de onderlinge samenhang van de wijze van sturen, beheersen en toezicht-houden van de organisatie, gericht op een efficiënte en effectieve realisatie van de doelstellingen, alsmede het daarover op een open wijze communiceren en verantwoording afleggen ten behoeve van belanghebbenden.

Bij governance gaat het nadrukkelijk om de onderlinge samenhang van deze onderdelen. De gemeente De Fryske Marren kan op verschillende manieren invloed uitoefenen door betrokken te zijn bij een verbonden partij, of het praktiseren van toezicht, of juist door verantwoording te laten afleggen door een verbonden partij. De Fryske Marren heeft voor iedere verbonden partij een ambtelijk contactpersoon en een vervanger aangewezen. De contactpersoon van een verbonden partij heeft een signalerende en adviserende rol. In het uitvoeringsdocument (bijlage 2) zijn de werkafspraken omschreven.

▪ Sturen

De gemeente, als deelnemer in een verbonden partij, stuurt zoals eerder gezegd op afstand. Het (bij)sturen kan in het traject vóór de formele besluitvorming door vooraf op de hoogte te zijn wat er speelt binnen de verbonden partij en of dat nog aansluit bij de doelen van de gemeente. Een goed en regelmatig relatiebeheer met de verbonden partij is hierbij onmisbaar. Daarnaast is regelmatig overleg en contact nodig tussen de contactpersoon en portefeuillehouder. Dit om eventuele wijzigingen in de realisatie van doelstellingen te signaleren, te bespreken en zo nodig in overleg met de verbonden partij te treden. Ook kan er ambtelijke betrokkenheid zijn bij beleidsmatige trajecten bij verbonden partijen die zich richten op regionale ontwikkeling. De kracht van sturing ligt ook in het richting geven door het vooraf maken en vastleggen van de afspraken in de gemeenschappelijke regeling of via uitvoeringsafspraken over gedetailleerde en tijdige informatievoorziening.

- Duidelijk beleidskaders en meerjarenplannen
- Transparante meerjarenbegrotingen en helder gedetailleerde doelstellingen
- Duiden van financiële, juridische en bestuurlijke risico's
- Contract met daarin uitgangspunten, voorwaarden voor uitvoering/levering (kwaliteit) en richtlijnen.

▪ Beheersen

Beheersen bestaat uit een stelsel van maatregelen en procedures waarmee de gemeente de zekerheid heeft dat de verbonden partij de gemeentelijke doelstellingen realiseert en dat de verbonden partij bedrijfsmatig goed functioneert. Dit vindt veelal plaats via de producten uit de planning & controlcyclus. De vaste contactpersoon en financieel consulent beoordelen deze documenten, adviseren vervolgens de portefeuillehouder en stellen een zienswijze op (bij gemeenschappelijke regelingen) voor bespreking in de raad. De coördinator verbonden partijen stuurt, samen met de ambtelijk contactpersonen en financieel consulenten, op zo veel mogelijk eenduidigheid in de inhoud van zienswijzen, waaronder de implementatie omtrent beheersing van kosten van verbonden partijen.

Puntsgewijs gaat het om:

- het vaststellen van verantwoordelijkheden en het kwaliteitsniveau
- het bijsturen door de gemeente indien actualiteit en planning uit elkaar gaan lopen
- het tijdig door de gemeente ontvangen van rapportages die voldoen aan de gewenste kwaliteit en ook kwalitatieve informatie (kengetallen) bevatten
- het integraal verslag doen aan het college
- specifieke bevoegdheden voor de gemeente om bij te kunnen sturen of in te kunnen grijpen

- **Verantwoorden**

Over alle opgedragen taken en gedelegeerde bevoegdheden moet de verbonden partij verantwoording afleggen. Bij verantwoording gaat het om inzicht in rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid. De verbonden partij moet aan de deelnemers verantwoording afleggen of ze haar taken binnen de gestelde kaders en tegen de afgesproken prijs uitvoert. De verbonden partij dient eveneens een rechtmatigheidsverantwoording op te nemen in de jaarstukken. In hoofdzaak gaat het om:

- rechtmatigheid van bestedingen en de effectiviteit en efficiëntie van de uitvoering
- controle op basis van het jaarverslag of bij afrekening van het contract
- het volgen van afspraken en het adviseren van het college hierover, dit mede in relatie tot de risico's

- **Toezicht**

Hieronder verstaan we de controlerende activiteiten om de resultaten van het beleid te beoordelen. Aangezien er verschillende soorten verbonden partijen zijn vullen we de toezichtsrol op verschillende manieren in, passend bij de soort verbonden partij. Het uitvoeren van een risicoanalyse met criteria op financieel en bestuurlijk niveau maakt een afweging mogelijk in welke mate toezicht en de inzet van (reguliere) instrumenten wenselijk is. Onder risicomanagement gaan we hier verder op in. De belangrijkste aandachtspunten daarbij zijn:

- kwaliteit
- inhoudelijke risico's
- financieel: kengetallen (weerstandsvermogen, solvabiliteit, schuldpositie, structurele begrotingsruimte)
- deelnemen in het bestuur
- inhoud geven aan taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden

4.1.1 Betrokkenheid gemeenteraad

Gemeenteraden hebben een kaderstellende en controlerende rol bij verbonden partijen. Om de raad bij de gemeenschappelijke regelingen te betrekken, werkt de raad met raadsrapporteurs. Het doel van deze raadsrapporteurs is om de raad beter aan te haken bij deze verbonden partijen, zodat de informatievoorziening naar de raad beter loopt en de raad beter in positie is om invloed uit te oefenen. Jaarlijks evalueert de raad de rolomschrijving van de raadsrapporteur en stelt de raad de rol vast. In bijlage 2 staat de rolomschrijving die wordt vastgesteld door de raad met het vaststellen van deze Nota Verbonden Partijen. Deze bijlage beschrijft de taken en mogelijkheden van de rapporteur. Raadsrapporteurs kunnen onder andere vooraf input bij het (ambtelijk) opstellen van zienswijzen van verbonden partijen, overleggen met de bestuurlijk portefeuillehouder en een terugkoppeling geven aan de raad bij het agendapunt actualiteiten in de commissie.

4.2 Planning- en controlcyclus

Het uitgangspunt is dat de informatievoorziening van verbonden partijen over de realisatie van doelstellingen gebeurt via de planning & control producten. Voor gemeenschappelijke regelingen zijn deze vastgelegd in de Wgr.

4.2.1 Begroting en jaarrekening

De Wgr beoogt de invloed van de raad op de samenwerkingsverbanden te versterken en daarom zijn de termijnen gewijzigd in de planning- en controlcyclus van gemeenschappelijke regelingen. De planning is als volgt:

- Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling dient de algemene en financiële kaders voor het begrotingsjaar uiterlijk voor 30 april aan te bieden aan de -besturen van de- deelnemers (zoals gemeenteraden, Provinciale Staten, Algemeen Bestuur van Wetterskip Fryslân).
- De (concept)jaarrekening, met verslag van de accountant, moet de GR eveneens uiterlijk voor 30 april aanbieden aan de deelnemers.
- De termijn waarbinnen de deelnemers een zienswijze kan indienen op de ontwerpbegroting van een samenwerkingsverband bedraagt 12 weken. De vastgestelde begroting van het samenwerkingsverband moet uiterlijk op 15 september toegezonden zijn aan de toezichthouder (provincie of rijk).
- Het Algemeen Bestuur stelt de begroting vast, nadat de deelnemende partijen (op het niveau van de raad, Staten en Algemeen Bestuur) een zienswijze hebben kunnen geven op de inhoud van de begroting. Het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling is niet verplicht de zienswijze over te nemen.
- Het dagelijks bestuur van een gemeenschappelijke regeling stelt de deelnemers tijdig schriftelijk en gemotiveerd in kennis van het oordeel over de begrotingszienswijze (artikel 35 lid 4 Wgr).

Het beleid in De Fryske Marren is dat de gemeenteraad altijd een zienswijze indient op een begroting van een gemeenschappelijke regeling, tenzij de raad gemotiveerd besluit dit niet te doen: hierbij wordt ook een schriftelijk bericht aan de verbonden partij van “geen zienswijze” gezien als een ingediende zienswijze.

Voor private verbonden partijen is geen werkwijze voor de begroting voorgeschreven. De zienswijze procedure zoals bij gemeenschappelijke regelingen geldt hier echter niet voor. Het beleid in De Fryske Marren is dat voor (nieuwe) private verbonden partijen het college zich inzet om in de statuten dan wel in een aandeelhoudersovereenkomst (of andere te sluiten overeenkomsten met de verbonden partij) vast te leggen dat de verbonden partij een begroting opmaakt, goed te keuren door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders en uiterlijk 15 september (vergelijkbaar met de nieuwe regeling voor gemeenschappelijke regelingen) voorafgaande aan het begrotingsjaar voor te leggen aan de aandeelhouders. Ook voor verenigingen en stichtingen die zijn te kwalificeren als verbonden partij zet het college zich in om een dergelijke bepaling op te nemen in de statuten.

4.2.2 Rechtmatigheidsverantwoording verbonden partij

De rechtmatigheidsverantwoording is de verantwoording dat budgetten rechtmatig besteed worden, ofwel dat de organisatie handelt in lijn met (financiële) wet- en regelgeving. De verbonden partijen hebben met betrekking tot rechtmatigheid een eigenstandige verantwoordingsplicht aan de gemeente. Via de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening verantwoorden de verbonden partijen hun uitgaven en handelen. Dit geeft inzicht voor deelnemende gemeenten in wel of niet rechtmatig handelen van de verbonden partij. Het kan voorkomen dat de rechtmatigheidsverantwoording van de gemeente beïnvloed wordt door het niet-rechtmatig handelen van een verbonden partij. Het is alleen al om die reden van belang dat gemeente monitort of er mogelijk sprake kan zijn van onrechtmatig handelen van de verbonden partij. Als dit het geval is neemt de gemeente passende maatregelen, zodat voorkomen wordt dat (eventueel) niet-rechtmatig handelen de gemeentelijke rechtmatigheid beïnvloedt. Daarnaast is het van belang dat voor iedere verbonden partij de controlerend accountant van die verbonden partij een oordeel geeft over de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording van de verbonden partij. In bijlage 3 is een beslisboom opgenomen; de beslisboom geeft inzicht of en wanneer er sprake is van een rechtmatigheidsprobleem voor de gemeente De Fryske Marren.

4.2.3 Paragraaf verbonden partijen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat elke jaarrekening en begroting van een gemeente een verplichte paragraaf verbonden partijen bevat die tenminste bestaat uit de volgende onderdelen:

- de visie op deze partijen in relatie tot de realisatie van doelstellingen die zijn opgenomen in het programmadeel.
- de informatie over de verbonden partijen in overeenstemming met het bepaalde in de BBV:
 - de naam en de vestigingsplaats;
 - het publiek belang dat op deze wijze wordt behartigd;
 - de omvang van het belang en recente veranderingen die zich hebben voorgedaan in het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft;
 - het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het eind van het begrotingsjaar;
 - het resultaat van de verbonden partij.

In de factsheet staat uitgebreidere informatie over alle verbonden partijen (zie bijlage voor het format).

4.2.4 Rekenkamers en accountantscontrole

Op grond van de Wgr kan het algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling commissies van advies instellen. Het algemeen bestuur van de GR stelt vervolgens een verordening op met daarin de samenstelling, taken en bevoegdheden.

Het algemeen bestuur van een GR benoemt een accountant. Het algemeen bestuur kan een controleprotocol vaststellen met nadere regels voor de uitvoering van de jaarlijkse accountantscontrole. De inhoudelijke uitvoering van de accountantscontrole wordt bepaald vanuit de geldende richtlijnen voor de accountant. Dat betekent ook dat door de controlerend accountant een oordeel moet worden gegeven over de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording van de verbonden partij. Als de gemeenschappelijke regeling in mandaat handelt in plaats van via een deelnemersbijdrage, zal het college de activiteiten verantwoorden in de rechtmatigheidsverantwoording van de gemeente.

4.3 Informatie- en verantwoordingsplicht

De informatie- en verantwoordingsplicht is verschillend voor publieke en private verbonden partijen.

4.3.1 Publieke verbonden partijen: gemeenschappelijke regelingen

Het college heeft een actieve informatieplicht aan de raad. De leden van het algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling vertegenwoordigen de gemeente en leggen in de beleidsvorming en uitvoering verantwoording af aan de gemeenteraad die hen heeft aangewezen. Dit geldt zowel bij raadsregelingen, gemengde regelingen als ook bij college- of burgemeestersregelingen.

In de Wgr is een algemene informatieplicht van het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur expliciet vastgelegd (artikel 19a Wgr). Deze informatie is openbaar en ook voor gemeenteraden opvraagbaar, eventueel onder oplegging van geheimhouding door de raad (zie artikel 16, lid 5 Wgr). De raad kan met de vertegenwoordiger in het AB afspreken dat deze informatie, indien relevant, ook beschikbaar komt voor de raad.

De Wgr geeft daarnaast aan dat er een actieve informatieplicht is van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling aan gemeenteraden van de deelnemende gemeenten (artikel 17 lid 2 en 3). Per gemeenschappelijke regeling kunnen kaders worden vastgesteld welke informatie actief kan worden gedeeld.

Een lid van het Algemeen Bestuur van een gemeenschappelijke regeling moet uiteindelijk verantwoording afleggen over het uitgevoerde beleid in de gemeenteraad van zijn of haar deelnemende gemeente.

De gemeenteraad kan consequenties verbinden aan die verantwoording; tot en met het opzeggen van het vertrouwen in het lid van het college dat zitting heeft in het Algemeen Bestuur (voor een raadslid dat zitting heeft in het Algemeen Bestuur geldt dat betrokkene als lid van het algemeen bestuur ontslagen kan worden; dat geldt uiteraard niet voor de positie als raadslid).

De bestuurder van een verbonden partij kan in het geval van majeure besluiten zelf overwegen om eerst de zienswijze te willen weten van de bestuursorganen van de deelnemers. Dit is een interne afspraak binnen de bestuursorganen van de deelnemende gemeente en is niet verplichtend voor de gemeenschappelijke regeling zelf en heeft (dus) geen externe werking.

Het beleid in De Fryske Marren is dat het lid van het algemeen bestuur de raad actief informeert over belangrijke (nieuwe) ontwikkelingen die van invloed zijn op het beleid en/of de financiële positie, zoals bijvoorbeeld belangrijke investeringen.

Woo (Wet open overheid)

Naast de informatieplicht zoals opgenomen in de Wgr, is ook de Wet open overheid van toepassing op de bestuursorganen van de publieke gemeenschappelijke regelingen. Dit houdt in dat er sprake is van zowel openbaarmaking van publieke informatie uit eigen beweging (Hoofdstuk 3 van de Woo) als openbaarmaking van publieke informatie op verzoek (Hoofdstuk 4 van de Woo).

GR-register

Vanwege artikel 136 van de Wgr is het verplicht om een gemeenschappelijke regeling in het GR-register te vermelden. Dit is een digitaal overzicht met alle bestaande gemeenschappelijke regelingen in Nederland. Gemeenschappelijke regelingen zijn op grond van artikel 26, tweede lid, van de Wgr zelf verantwoordelijk voor het aanmelden van hun gemeenschappelijke regeling bij het GR-register en ook voor het bijhouden en de kwaliteit van de gegevens over hun gemeenschappelijke regeling in het GR-register.

4.3.2 Private verbonden partijen

De gemeente heeft geen formele instrumenten voor de sturing op private verbonden partijen. De inhoud van de stem wordt bepaald door het beleidskader van de gemeente of door een individueel collegebesluit dan wel raadsbesluit ten aanzien van de inhoud van het voorstel waarover gestemd wordt. Dat geldt ook voor de vaststelling van de jaarrekening. De vertegenwoordiging in private verbonden partijen vanuit gemeenten is divers van aard. Zowel de bestuurdersrol, de toezichthoudende rol als de aandeelhoudersrol kan van toepassing zijn.

Voor de bestuurdersrol geldt ook hier de eigenstandige verantwoordelijkheid, gebaseerd op de bepalingen in het Burgerlijk Wetboek en in de statuten (handelen in belang vennootschap en de daarmee verbonden onderneming en rekening houdend met de bepalingen die gelden voor bestuurdersaansprakelijkheid). Het belang van de rechtspersoon is leidend, maar de bestuurder zal het beleidskader van de organisatie namens wie hij in het bestuur zit mede als leidraad kiezen. Ook hier geldt dat hij daarvoor verantwoording aflegt aan de eigen organen (zoals college en raad). In deze situatie legt de bestuurder daarnaast verantwoording af aan de toezichthoudende organen van de verbonden partij en, in geval van een vennootschap, aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA).

4.4 Klachtbehandeling

De gemeente De Fryske Marren vindt een goede dienstverlening door verbonden partijen aan inwoners en bedrijven belangrijk. Verbonden partijen zijn in beginsel zelf verantwoordelijk en bevoegd voor de behandeling van klachten over het handelen van (werknemers van) de verbonden partij. De gemeente De Fryske Marren ziet het als de verantwoordelijkheid van de verbonden partijen om eigen beleid ten aanzien van klachtbehandeling op te stellen. Daarbij geldt dat wij als decentrale overheid altijd zelf aanspreekbaar blijven op de taken die door verbonden partijen worden uitgevoerd en de kwaliteit van de klachtbehandeling door deze verbonden partijen.

4.5 Aanvullende instrumenten

In de nieuwe Wgr zijn een aantal aanvullende instrumenten voor gemeenteraden opgenomen.

4.5.1 Regionale onderzoekscommissie

De regionale onderzoekscommissie komt boven op de bestaande mogelijkheid van een gemeentelijke onderzoekscommissie. De nieuwe regionale onderzoekscommissie kan onderzoek doen naar het bestuur van het samenwerkingsverband. Er kan onderzoek worden gedaan naar het handelen van het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur, de voorzitter of een adviescommissie of bestuurscommissie bij een gemeenschappelijk openbaar lichaam. De deelnemende gemeenteraden dienen unaniem te beslissen over een regionale onderzoekscommissie.

4.5.2 Regionale raadsadviescommissie

De nieuwe Wgr schrijft voor dat op voorstel van gemeenteraden het algemeen bestuur van een gemeenschappelijke regeling een raadsadviescommissie instelt. Alle gemeenteraden moeten instemmen met het instellen van een raadsadviescommissie; het algemeen bestuur is dan verplicht om de adviescommissie in te stellen. Een raadsadviescommissie bestaat uit leden van de deelnemende gemeenten; een gemeente kan beslissen om geen leden aan te wijzen. Het doel van de adviescommissie is om raden met elkaar te laten overleggen; er vindt geen besluitvorming in de adviescommissie plaats.

Afhankelijk van de raadsadviescommissie geldt een eigen geheimhoudingsplicht van informatie en bestuurlijke stukken. Deze geheimhoudingsplicht kan in bepaalde mate verschillen met de geheimhoudingsplicht van de eigen gemeenteraad. Het raadsadviescommissielid dient hier rekening mee te houden, onder andere in de terugkoppeling naar andere gemeenteraadsleden.

Onze gemeente heeft samen met de andere deelnemers de (verordening) regionale raadsadviescommissie Werkvoorzieningsschap Fryslân West ingesteld per 22 september 2024, ten behoeve van de uitvoeringsorganisatie Empatec NV, het regionaal sociaal werkleerbedrijf.

4.5.3 Zienswijzen

De in 2022 gewijzigde Wgr beschrijft de mogelijkheid om bij alle soorten onderwerpen zienswijzen op te stellen. Dit kan bijvoorbeeld gaan over kadernota's, strategische agenda's of meerjarenplannen. Elke gemeenschappelijke regeling dient hier een afweging in te maken en dit met bepalingen vast te leggen.

4.5.4 Evaluatie

Elke gemeenschappelijke regeling dient een aantal bepalingen te hebben over de mogelijkheid tot evaluatie van de gemeenschappelijke regeling. Er kan gekozen worden om geen periodieke evaluatie te houden, maar dan moet dit expliciet worden benoemd in de regeling.

4.6 Lokale instrumenten

De gemeente De Fryske Marren kiest ervoor om aanvullende instrumenten in te zetten om gedurende het jaar grip te houden op de realisatie van de gemeentelijke doelstellingen (bij verbonden partijen) en tijdig de benodigde informatie beschikbaar te hebben voor de eigen begroting en jaarstukken.

4.6.1 Factsheets

De factsheet is een lokaal instrument. Meerdere keren per jaar biedt het college de factsheets van alle verbonden partijen aan de raad ter informatie aan. Dit is in ieder geval tijdens de begroting en de jaarrekening. In de (geanonimiseerde) factsheet staat naast de algemene gegevens ook informatie over veranderingen die mogelijk van invloed zijn op De Fryske Marren. Het format van de factsheet omvat een risicoprofiel dat tot stand komt via financiële en bestuurlijke analyse en doelmatigheidsanalyse: hebben de verbonden partijen bijgedragen aan de realisatie van de gemeentelijke doelstellingen. Hieronder is het format van de factsheet opgenomen.

FACTSHEET Verbonden Partijen (periodiek op te stellen)

Algemene gegevens	
Naam verbonden partij	
Type regeling	
Vestigingsplaats	
Contactpersoon VP extern	
Contactpersoon VP intern	
Portefeuillehouder	
Deelnemende partijen	
Missie, visie en beleidsvoornemens	
Publiek belang van DFM in VP	
Waarom nemen we deel?	
Bestuurlijk belang	
Vertegenwoordiging AB/DB	
Financieel belang van DFM in VP	
Hoeveel betalen we?	
Instructie: deelnemers% of aandeelhouders%	
Eigen vermogen	
Vreemd vermogen	
Financieel resultaat	
Solvabiliteit	
Weerstandvermogen en ratio	
Specifieke financiële en bestuurlijke risico's	
(welke bestaan er specifiek voor deze GR, die niet in de weerstandsparagraaf zijn opgenomen)	
Laatst vastgesteld risicoprofiel obv risicomatrix	
Relevante informatie	
(bijv. hyperlink meest recente zienswijze)	
Aanvullende gegevens	
Wat zijn de belangrijkste beleidsvoornemens van de VP?	
Wat zijn de belangrijkste aandachtspunten of mogelijke knelpunten voor de gemeente voor het komend jaar?	
Zijn er onrechtmatigheden, onduidelijkheden of aandachtspunten beschreven in de rechtmatigheidsverantwoording van de jaarstukken?	
Accountantsbevindingen (openstaand)	

4.6.2 Risicomanagement door financiële en bestuurlijke analyse

Risicomanagement is een instrument om gebruikmakend van een bestuurlijke en financiële analyse te komen tot een bepaald risicoprofiel voor een verbonden partij. Op basis van dit risicoprofiel kunnen extra kaderstellende of controlerende acties ondernomen worden of afspraken worden gemaakt over informatievoorziening. De in het schema genoemde middelen zijn niet limitatief.

In onderstaand schema is een aantal vragen gesteld voor het uitvoeren van deze bestuurlijke en financiële analyse. De vragen richten zich met name op de begrippen control en governance en daarmee op sturing, beheersing en toezicht, alsmede op de begrippen welwillendheid, leiderschap en vertrouwen. De vragen zijn nadrukkelijk bedoeld als hulpmiddel voor het doen van een analyse. Het overwegend scoren van 'laag' leidt tot de conclusie dat de risico-analyse ook laag scoort. Omdat niet alle vragen geheel kwantificeerbaar zijn, is discussie over de scores mogelijk en dat is ook niet erg: het is tenslotte een hulpmiddel. Op de volgende pagina vindt u de aanvullende instrumenten terug die (extra) van toepassing kunnen worden verklaard op het risicoprofiel.

Bestuurlijke analyse Verbonden Partijen

Richtlijnen

In hoeverre komt het gemeentelijke belang overeen met het belang van de organisatie?

Is er invloed op de samenstelling van het bestuur?

Is de gemeente vertegenwoordigd in het bestuur?

Zijn er duidelijke afspraken over doelen te leveren prestaties en worden deze afspraken nagekomen?

In welke mate is er sprake van een stabiele bestuurlijke en organisatorische situatie bij de VP?

Zijn er duidelijke afspraken over de informatievoorziening?

In hoeverre zijn de te leveren prestaties van invloed op de realisatie van de gemeentelijke beleidsdoelstellingen?

Laag risico	Gemiddeld risico	Hoog risico
volledig	gedeeltelijk	minimaal
ja		nee
DB	AB/overig	nee
ja	gedeeltelijk	nee
volledig	gedeeltelijk	minimaal
ja	gedeeltelijk	nee
minimaal	gemiddeld	volledig

Financiële analyse Verbonden Partijen

Richtlijnen

Is het Weerstandsvermogen in de verbonden partij toereikend?

In hoeverre is de gemeente financieel aansprakelijk?

Is de organisatie in staat om financieel bij te sturen?

Is de bedrijfsvoering van de organisatie op orde?

Is de kwaliteit van het risicomanagement van de organisatie op orde?

Laag risico	Gemiddeld risico	Hoog risico
volledig	deels	niet
niet	deels	volledig
volledig	deels	niet
ja	deels	nee
ja	deels	nee

Omvang jaarlijkse financiële bijdrage

Benodigd gemeentelijk WSV obv risico's bij de verbonden partij

afhankelijk VP, beoordeling door financieel consultant
afhankelijk VP, nota WSV

Becoördeling Risicomatrix

		Bestuurlijk risico		
Financieel risico	LAAG	Laag risico	Gemiddeld risico	Hoog risico
	GEMIDDELD	Basispakket	Basispakket	Pluspakket
	HOOG	Basispakket	Basispakket	Pluspakket
		Pluspakket	Pluspakket	Risicopakket

Aanvullende instrumenten afhankelijk van het risicoprofiel	Basispakket laag	Pluspakket gemiddeld	Risicopakket hoog
Kaderstellend	zienswijze begroting	afspraken over aanleveren begroting niet zijnde GRs.	jaarlijks vaststellen aanvullende kaders en prestatie- en effect indicatoren, bijvoorbeeld via kengetallen
	paragraaf VP		aanwezigheid van meerjarenbegrotingen en -doelstellingen
	kaderbrief		indien van toepassing: het opstellen van een DVO met prestaties en prijzen
			afspraken over indexering van de deelnemersbijdrage
Controlerend	jaarstukken VP	extra tussentijds informatieverzoek	het periodiek volgen van benchmarken vergelijkbare VP's
	paragraaf VP (jaarstukken)	bestuursrapportage	een periodieke externe audit van de kwaliteit van de diensten, organisatie en kostenniveau
	informatieplicht college bij GR	rekeningencommissie van GR	certificering van werkprocessen (wordt de kwaliteit duurzaam geleverd?)
			mogelijkheid tot verzoek onderzoek doelmatigheid en doeltreffendheid VP (art. 213 GW)
			mogelijkheid tot verzoek rekenkamer onderzoek
			toepassen afwegingskader of de VP nog voldoet aan de huidige eisen/omstandigheden
Informatievoorziening	factsheet	presentatie avond (facultatief)	vooraf afgesproken rapportagemodel en overlegstructuur met VP, het toesturen van de (kwartaal)rapportages aan de raad
		standaard terugkoppeling bij agendapunt VP op commissie vergaderingen	periodieke gesprekken met VP over ambities, kwaliteit, planning, projecten en inspanningen en relatiebeheer (governance). Zowel ambtelijk als bestuurlijk.
		raad vooraf informeren (via AB lid) bij belangrijke besluiten van en ontwikkelingen bij VP's	organiseren, indien nodig, van regionaal overleg en eventueel afstemming
		op verzoek ambtelijke ondersteuning aan AB, raadslid of lid adviescommissie	periodieke toelichting op VP van contactpersoon aan pfh tijdens stafoverleg

Bijlage 1 Overzicht verbonden partijen gemeente De Fryske Marren

(op basis van jaarstukken 2025)

Overzicht verbonden partijen gemeente De Fryske Marren	Soort regeling/structuur	Participanten
FUMO	Wgr - openbaar lichaam	alle Friese gemeenten, provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân
Hus en Hiem	Wgr - openbaar lichaam	alle Friese gemeenten, m.u.v. Tytsjerksteradiel
Ontwikkelmaatschappij Bedrijvenpark A7 Heerenveen-Joure	Wgr - openbaar lichaam	DFM, Heerenveen
Recreatieschap Marrekrite	Wgr - openbaar lichaam	12 Friese gemeenten, Provincie Fryslân
Veiligheidsregio Fryslân	Wgr - openbaar lichaam	alle Friese gemeenten, provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân
Werkvoorzieningschap Fryslân-West	Wgr - openbaar lichaam	DFM, Harlingen, Súdwest-Fryslân, Waadhoeke
Centrumregeling samenwerking Sociaal Domein Friese gemeenten (SDF)	Wgr - regeling zonder meer	alle Friese gemeenten
Afvalsturing Fryslân NV	Vennootschap - aandelen	alle Friese gemeenten, Eemsdelta, Groningen, Het Hogeland, Pekela, Wetserkwartier, Westerwolde, Eburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek, Putten, Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Ridderkerk, Schiedam, Maardingen, Aalsmeer.
Empatec NV	Vennootschap - aandelen	DFM, Harlingen, Súdwest-Fryslân, Waadhoeke
NV Bank Nederlandse Gemeenten	Vennootschap - aandelen	de Nederlands staat, gemeenten, provincies en een waterschap
BV Sportbedrijf De Fryske Marren	Vennootschap - aandelen	DFM is 100% aandeelhouder
Coöperatie Openbare Verlichting & Energie Fryslân U.A.	Coöperatie - leden (stemrecht in ALV)	alle Friese gemeenten, provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân

Bijlage 2 Uitvoeringsdocument

Uitvoeringsdocument

Dit document bevat werkafspraken van de ambtelijke organisatie. DFM heeft een coördinator verbonden partijen en een vast contactpersoon per verbonden partij aangewezen.

ROL van de -ambtelijk- coördinator verbonden partijen (advisering, coördinatie en overzicht) - Concerncontroller

Aanspreekpunt voor de contactpersonen en de ambtelijke organisatie indien er vragen zijn van algemeen bestuurlijke aard. Denk daarbij ook aan mogelijke belangenverstrengeling, geheimhoudingsplicht, advisering over toepassen afwegingskader en uittreding/liquidatie. Stimuleert de betrokken ambtelijke contactpersonen op hun taakverantwoordelijkheid richting raad en de tijdige en volledige advisering aan bestuurders en geeft gevraagd en ongevraagd advies over verbonden partijen aan bestuur en ambtelijke organisatie. De betrokken ambtenaren weten wat er van hen wordt verwacht.

Adviseert de coördinerend portefeuillehouder

Heeft een overzicht van ambtelijke contactpersonen per verbonden partij

Informeert alle verbonden partijen over bestuurlijke vertegenwoordiging

Draagt zorg voor het zaakdossier zodat informatie over verbonden partijen voor betrokken collegas goed toegankelijk is

Zorgt voor actueel overzicht op de internetsite van het register verbonden partijen

Werkt nauw samen met de griffie

Coördineert het inwerkprogramma voor de nieuwe raad m.b.t. verbonden partijen

Houdt overzicht in het totale proces van begrotings-zienswijzen

Stuurt aan op eenduidige implementatie van de financiële en bestuurlijke analyse bij verbonden partijen

ROL van de ambtelijke contactpersoon verbonden partijen (accounthouder) - Beleidsmedewerker

De contactpersoon onderhoudt regelmatig op ambtelijk niveau contact met de verbonden partij

Is verantwoordelijk voor de verbonden partij. Werkt nauw samen met de financieel consultant.

Bieden van inhoudelijke en beleidsmatige ondersteuning aan de portefeuillehouder en in voorkomende gevallen aan college en/of raad. Regelmatig overleg met de portefeuillehouder (in stafoverleg) over de verbonden partij

Het in gang zetten van de noodzakelijke procedures bij de ontvangst van stukken.

Indienen zienswijze op de begroting van de verbonden partij

Vult het zaakdossier voor de eigen verbonden partij

Verantwoordelijk voor het schriftelijk kenbaar maken van besluiten van college en/of raad aan het (algemeen) bestuur van de verbonden partij

Het mede opstellen van de paragraaf verbonden partijen voor de (verantwoording van de) jaarstukken en begroting

Het invullen van de jaarlijkse factsheets inclusief bestuurlijke en financiële analyse

Het invullen van de LTA voor verbonden partijen

Taken van de portefeuillehouder van de verbonden partij - Collegelid

Vertegenwoordigt de gemeenten in het bestuur van de verbonden partij

Vertegenwoordigt het gemeentelijk belang in het (algemeen) bestuur van de verbonden partij

Onderhoudt op bestuurlijk niveau contacten met andere deelnemers in de verbonden partij

Representeert de gemeente bij (openbare) bijeenkomsten van de verbonden partij

Onderhoudt contact met de ambtelijke contactpersoon over de lopende ontwikkelingen van de verbonden partij, bijvoorbeeld concept-zienswijzen van de verbonden partij

Voert het woord in commissie- en raadsvergaderingen over de verbonden partij

Werkafspraken over de informatievoorziening van de raad

De raad ontvangt meerdere keren per jaar de geactualiseerde factsheets: bij begroting, de jaarstukken en de bijzondere raadsvergadering verbonden partijen

Op basis van de factsheet kan de raad om een informatieavond verzoeken waarin de betrokken verbonden partij nader toegelicht wordt. Zo'n informatieavond wordt door de contactpersoon georganiseerd.

De ambtelijke contactpersoon is verantwoordelijk voor actieve informatieverstrekking van 'zijn' verbonden partij via college aan raad. Dit vindt plaats via terugkoppeling in de commissievergaderingen en het actief (laten) plaatsen van informatie op het RIS. Houdt de tijdige levering van de ontwerp-begroting, jaarstukken en andere relevante stukken in de gaten en informeert de griffie daarover

Het format van de factsheets wordt gebruikt om zowel de raad jaarlijks te informeren als om de input te leveren voor de gemeentelijk jaarstukken

Bij de instelling van een nieuwe gemeenteraad wordt door de griffie een inwerkprogramma opgesteld voor kennismaking met verbonden partijen van de gemeente

Taken raadsrapporteur - Raadslid

Doel: raad beter aanhaken bij de verbonden partijen. Informatievoorziening aan de raad te verbeteren en de positie van de raad te versterken, zodat de raad beter in positie is om invloed uit te oefenen.

Vooraf input geven en betrokken worden bij het (ambtelijk) opstellen van zienswijzen met betrekking tot de verbonden partijen

Overleggen met de bestuurlijk portefeuillehouder

Pro-actief ophalen van informatie bij ambtelijk contactpersoon, portefeuillehouder/AB-lid, verbonden partij als dan niet middels een (gezamenlijk)

overleg of via de website van de verbonden partij (AB-stukken)

Delen van informatie met raads- en commissieleden bijvoorbeeld door terugkoppeling bij het agendapunt actualiteiten in de commissie (schriftelijk of mondeling)

Het uitragen bij de raads/woordvoerders bij de inhoudelijke invulling van hun raadsrapporteurschap

Zo nodig samenwerking zoeken met andere deelnemende gemeenten door:

a. contact op te nemen met collega raadsleden van die deelnemende gemeenten

b. het benaderen via de griffie van andere gemeenteraden

Taken griffie

Draagt indien nodig zorg voor de vergaderingen van verbonden partijen

Hanteert in overleg met de ambtelijke contactpersoon de aangepaste werkwijze voor het indienen van een zienswijze en/of maakt afspraken over het tijdig aanleveren van stukken

Draagt zorg voor een speciale raadsvergadering in juni voor het behandelen van de zienswijzen op begroting van de gemeenschappelijke regelingen

Informeert de coördinator verbonden partijen over stukken die rechtstreeks bij de griffie binnen komen ten aanzien van verbonden partijen

Ondersteunen van de raadsrapporteurs

Bijlage 3 Beslisboom impact rechtmatigheid verbonden partijen

